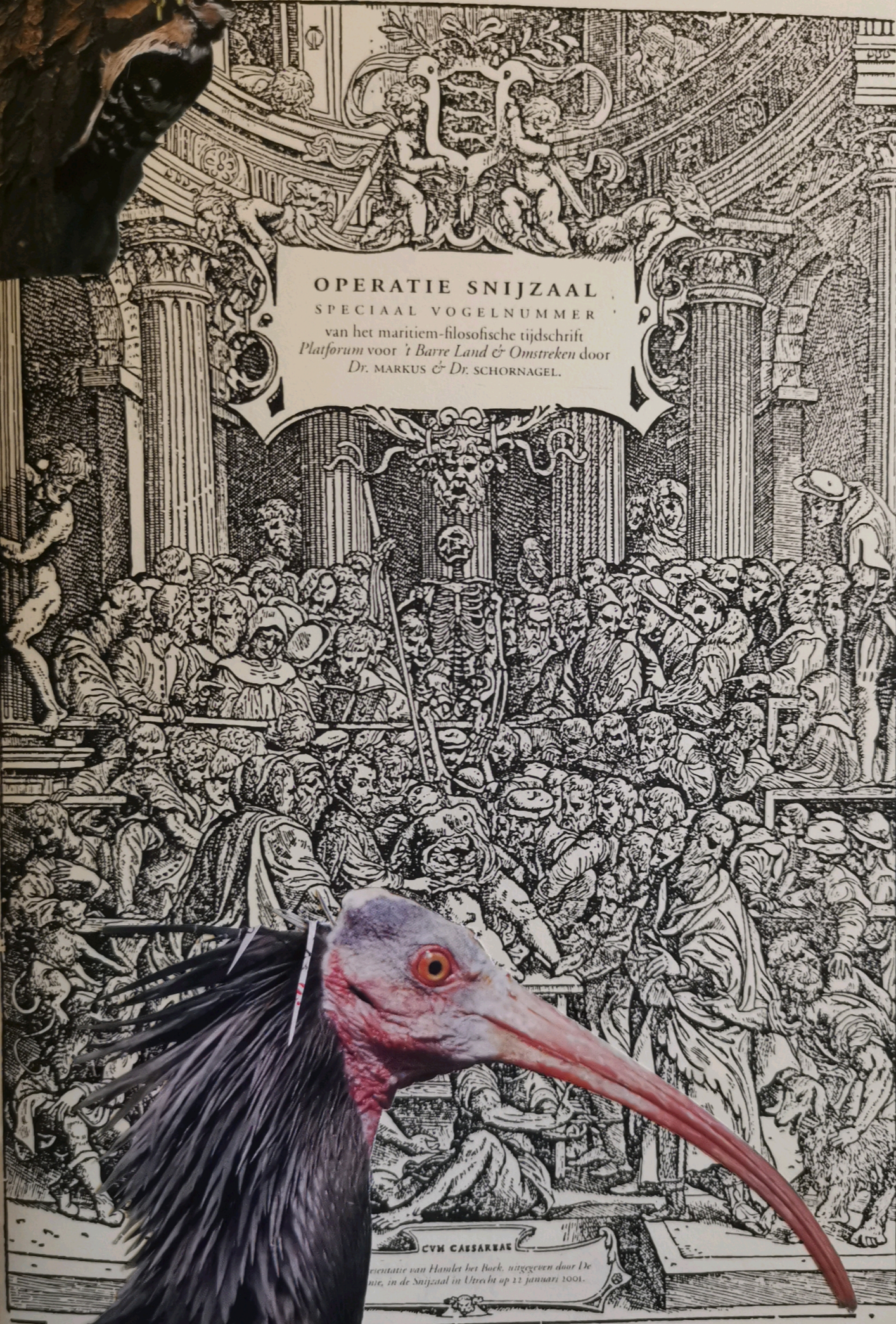
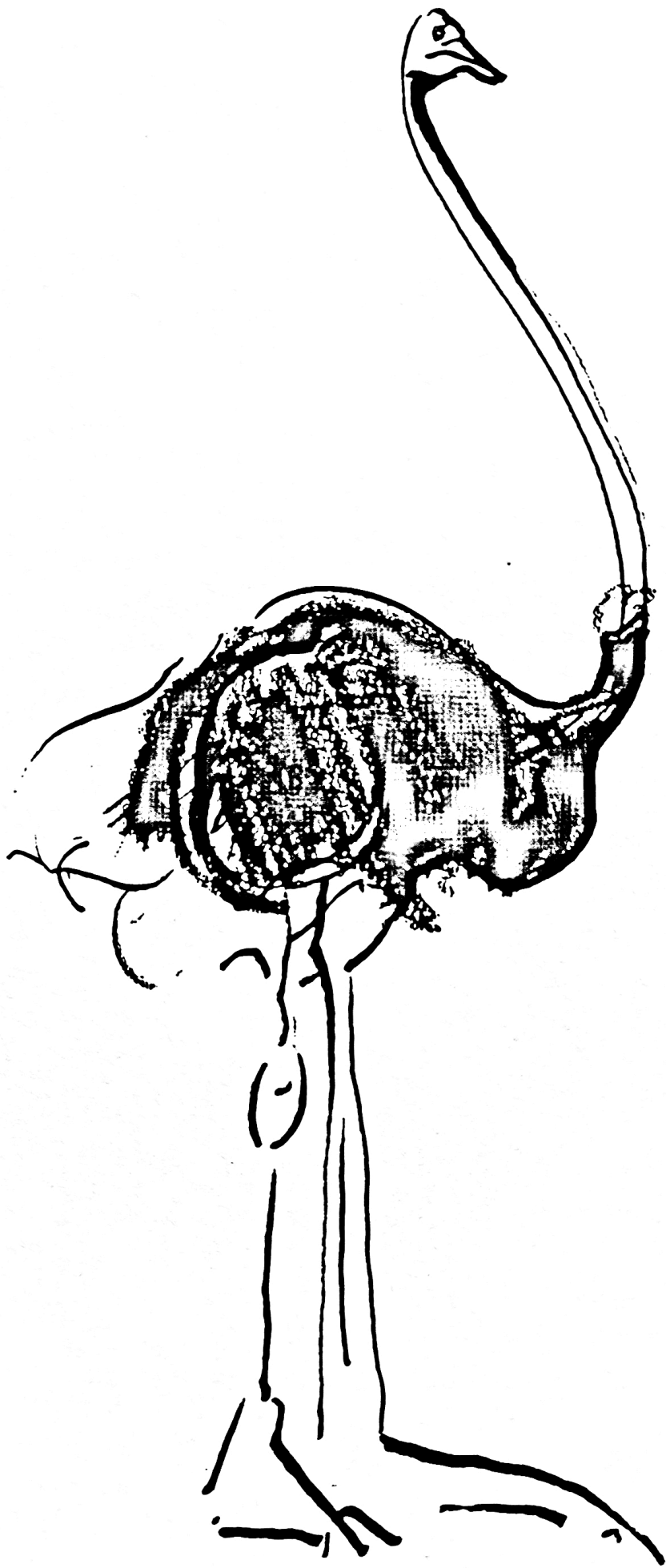

OPERATIE SNIJZAAL
SPECIAAL VOGELNUMMER
van het maritiem-filosofische tijdschrift
Platform voor 't Barre Land & Omstreken door
Dr. MARKUS & Dr. SCHORNAGEL.

CVM CAESARAE

presentatie van Hamlet bij Boek, uitgegeven door De
nie, in de Snijzaal in Utrecht op 22 januari 1001.

VOGEL STRUYSCH

OPERATIE SNIJZAAL

speciaal vogelnummer

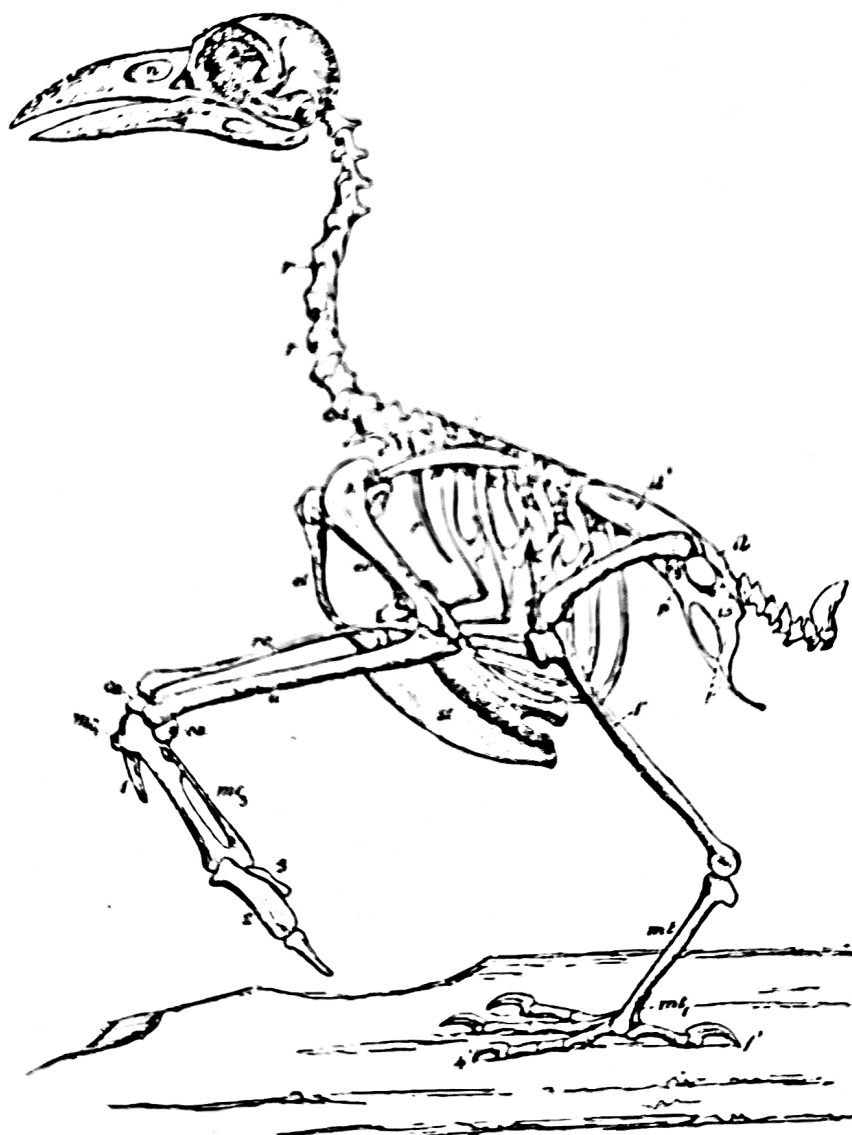
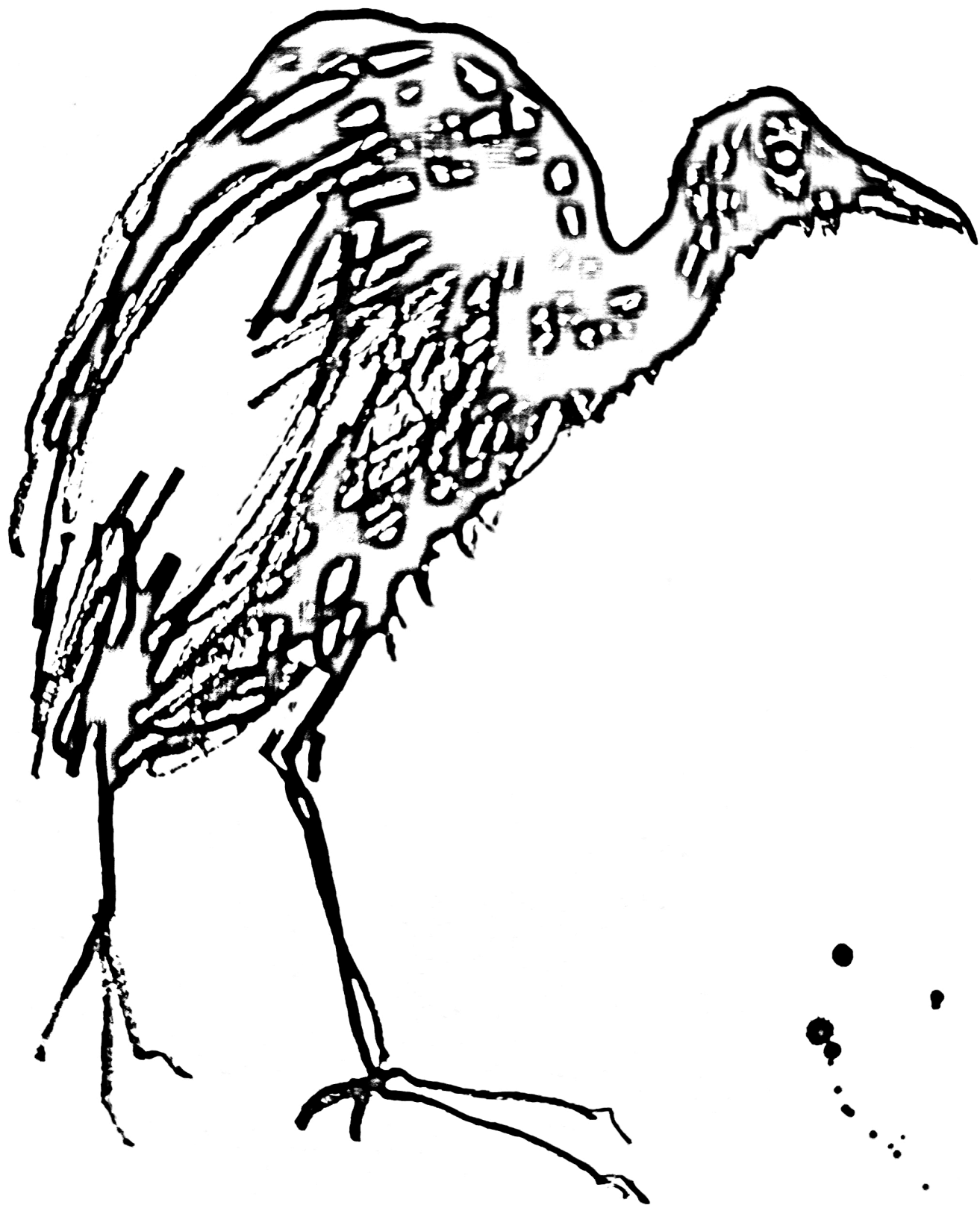

Fig. 368. Skelet van een raaf. *ca.* Proximale (vrije) carpalia; *cl.* furcula; *co.* coracoid; *f.* fibula; *h.* humerus; *il.*, *if.* ilium; *is.* ischium; *mc₁*, *mc₂* carpo-metacarpus; *mt* tarso-metatarsus; *n.* neusgat; *p₁* pubis; *r.* rudimentaire halsribben; *ra* radius; *s.* pygostyl; *sc.* scapula; *st.* carina van het sternum; *u.* ulna; 1, 2, 3 eerste tot derde vinger; 1' en 4', eerste en vierde teen.

WITVLEUGELTROKNETVOGEL

Wáááát?

Wáááát?

Wiedaar?

Wiewaar?

De eerste scène!

Waar?

Daar!

Waar?

Ja, waar! Helemaal waar!

De eerste scène?

Hijzelf. Of althans een stuk van hem.

Nee, langer!

Niet toen ik hem zag!

Wáááát?

Welke verschijning wordt hier zo donderend aangekondigd? Is het Komrijwezen soms weer verschenen, van over gindse bergen, in Russische mantel beklad, in karmozijnen tentdoek gehuld, met de lederen voorschoot van de edelsmid daaroverheen, het fabeldier der dieren, bij het gloriëren van de ochtendvogel? Ik wed van wel!

Ja, hij was het. Was ik er maar bij geweest.

In de gedaante des dichters des vaderlands?

Jawel, heer.

In Godsnaam vertel!

Beheers uzelf vannacht. Deze kolenschoppen lijken niet meer op elkaar. Hij was een fles sprankelende Rijnwijn naast deze flapkannen jopenbier uit het eerste kwartier, een koninginnehapje naast deze spinaziestoempers, aantrekkelijk metaal naast dit verroeste schroot en niet op het daartoe bestemde ophaalpunt ingezamelde chemoafval, een stuk vakwerk naast deze quintessenzen van stof, een Vulcanus naast deze leeghoofden, een Hyperion naast deze clowns!

Waren zijn stofwolken opgetrokken? Was zijn draad kwijt? Was zijn tweestrijd glashelder? Was zijn verbrokkeling polyfoon? Was hij spannend voor gevorderden? Was zijn deuntje afgeraffeld? Was hij hardhandig losgebrosen van het verhaal? Zat hij in een draaikolk op speed? Was zijn bever op?

O hemelse scharen! Hij had hem helemaal op! Misschien verschijnt hij vannacht weer!

Het zou zeer genereus zijn, welke smid prijst het hekwerk van een collega aan. Dat kun je toch alleen als je weet dat jouw werk beter is dan het geprezene?

Fig. 363. Verspreiding der veeren, gezien van de rugzijde. De pterylae zijn gestippeld, de apteria wit.

Hij komt dan ook niet. Nee, ik geloof nooit dat ie komt. Hij is onkwetsbaar als de lucht en als hij in zijn majesteit gekwetst is, dan waren wij het niet, die dat deden, oh nee. Zie het meer zo dat wij een langeafstandsraкет over het dak van de snijzaal hebben geschoten richting Portugal en onze broeder hebben geraakt!

Niemand is gekwetst heer. Ze hebben hem laten komen. Maar hij kwam niet. Hij ging met het vliegtuig, maar de brug stond open. Hij zou onze vertaling kritisch tegen het licht houden. Zo: [*wij houden de vertaling kritisch tegen het licht*]. Maar heer, toen zijn wij toch zo geschrokken! Het licht viel uit!

Maar kom, komma, ik weet waar we vannacht de meeste kans maken hem te vinden. In mijn geestesoog, Horatio.

Wáár?

Dáár! Baf!

Scheidsrechter?

Een treffer, wis en waarachtig een treffer, zowaar ik een vogel van velerlei pluimage ben.

Maar stil nu, de tweede scène!

Maar hou je kop nu! Zak toch weg in verbaal geweld! De schone Ophelia! O God! Zij is gek. Gek noem ik het, want wat is gek zijn anders dan totaal van de pot gerukt zijn met de glansrijke glorig van Denemarken in de aanslag, Hamlet de Deen en Nilfisk de Noorman (Van wie is deze troep, heer?), gek gek gek helemaal hartstikke huubstapelgek! Kiere-wietsie! Tjoeketjoeke! Mesjokke!

Meer inhoud, minder kunst.

Maf! Van de zotten! Dwaas! Met een grote mate van experimenteerdrijf en een hang naar anderszijn! Die kan geen pik meer van een houweel onderscheiden, geen reiger van een raapbord, geen havik van een handzaag, geen knollen van citroenen, geen klauwhamer van een blokfluit, geen koevoet van een varkenspootje, geen ploegschaar van een ontvleugeld insect, geen proloog van een poesiealbum!

Oh als woorden konden spreken! Dan hadden wij geen bloemen genoeg om over jullie uit te kieperen, al waren wij de keukenhof zelve. Maar dit alles zegt... niets. Zeg het met... het spreekwoord is wat afgezaagd... Bloembloembloem bloemen! En wij zijn geslagen met stomheid en sprakeloosheid. O wonderbaarlijke en bewonderenswaardige acteurs die hun vertalers zo kunnen slaan op hun steil en modderig blubberpaadje naar de eeuwige roem die hun wacht in de luwte van de volière!

Ja, dat is ook in de luwte. Ei, ei, hoe pregnant zijn woorden soms zijn. Nee, visboer, laat me uitspreken, al is het met de dop van het kievitsei

nog op mijn kop. Wij hebben geen bloemen uit te delen *à la* Ophelia. Onze woorden zullen zijn als veren in de reet gestoken. Ja, om een andere dichter des vaderlands te parafraseren, Willem Kloos Reading: wij zwe- ren bij veren in de reet gestoken.

Waaraan herken ik jullie, lievelingen

Als ik jullie ontmoet

Aan de veren in jullie reet

(De uitdrukking is wat afgezaagd en al te zeer gemaltraiteerd als de rug van een hobbelpaard met de schuurplekken op zijn rug, maar dat is maar schijn. En ik ken geen schijn, mevrouw!)

Aan de veren in jullie reet

En aan jullie schelmenmoed.

Daar zul je ze hebben.

Wie? Waar?

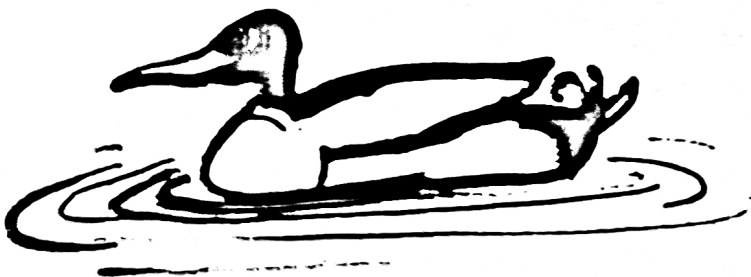
Daar! De derde scène!

WITKOPAKAALD

Hier, de struisvogelveer die staat voor snelheid en die is voor jou Peter, omdat jij net als de struisvogel, de mythische struise vogel struis, *Struthio camelus*, een kruissnelheid van 65 kilometer per uur haalt op het toneel en met je lange hals naderend onheil reeds van verre bespeurt. Hierdoor ben je in het wild zeer moeilijk te observeren en tot voor kort was onze kennis in hoofdzaak gebaseerd op waarnemingen aan struisvogels in gevangenschap, achter het fornuis, tijdens repetities of op het toneel. En omdat je ook nooit je kop in het zand steekt, wat een struisvogel ook nooit doet, want dat is een populair fabeltje dat al bij de Romeinse geschiedschrijver Plinius voorkomt en nergens op gebaseerd is. En de struisvogelveer staat voor clementie en attentie. Daar gaat ie.

En hier voor jou Margijn, een vinnige veer van de robijnkeelkolibrie, *Archilochus colubris*, het robijnkeeltje die staat voor niet stil en snelheid, met vijftig tot tachtig vleugelslagen per seconde, een snelheid die in baltsvluchten nog kan oplopen! Vleugelslagen die aankomen als kristallen, kwikzilveren mokerslagen, waarmee je voor- en achteruit kan vliegen en plotseling op één plaats kan blijven hangen. En hij staat voor de lach, je gulden gulle lach die in een omtrek van twee tot drie weken te horen is, een diameter heeft van ruim vijf kilometer en gemaakt is van viltachtig plantenmateriaal, varens en pluis van paardebloemen, met mos en korstmos bedekt en met het zachtste dons bekleed. Een lach die slechts een uitwas lijkt van het toneelgezelschap waaraan het met dauwbedruppelde en honingzoete spinnewebben is vastgemaakt, maar in feite een peiler van tot de blikerende tanden gewapend beton is. Daar gaat ie.

≠ E N D

ARCHILOCHUS COLUBRIS

Voor jou Czeslaw, een veer van de Amerikaanse zeearend, *Haliaetus leucocephalus*, die staat voor alles zien en snelheid en die voorkomt in het wapen van de Verenigde Staten en op de filosofische beukelaar van dit Barre Land. Kleine vogels zoals goudhaantjes en muggenvangers, die niet groter zijn dan winterkoninkjes, vallen iedere arend aan die te dicht bij hun nest komt. Maar geen van deze aanvallen deert de vogel werkelijk. Hij is soeverein, de meester van zijn gedachten, en van die van Montaigne, Bruno, Schopenhauer, Karl Kraus en last but not – het spreekwoord is wat afgezaagd – least, W. Shakespeare! Zijn hartstocht en verstand zijn zo in balans dat hij een nationaal symbool is geworden dat zich ver boven het aards gewoel tussen de belichting in het overkoepelende uitspannel bevindt. Benjamin Franklin mag dan de voorkeur hebben gegeven aan de wilde kalkoen, de roversbenden die het Belgische en Nederlandse koningshuis bevolken aan de luie en kliekjesetende leeuw als nationaal symbool, het enige symbool dat majesteitelijk boven 't Barre Land mag zweven is de adelaar. Voor jou, bukken svp, dit zal jou meer pijn doen dan ons, daar gaat ie...

ZWAAN

Ingejan, voor jou de veer van de *Archeopterix lithographica*, die staat voor snelheid natuurlijk, maar ook voor oerkrachten en -machten, die van de eerste rare vogel die zijn vleugels verhief en vloog, vloog, vloog, 150 miljoen jaar geleden, met de kenmerken van zowel vogel als reptiel, van zowel pik als houweel, van zowel steen als boom, van zowel plant als dier, van zowel beer als tovenaar, van zowel contradictie als tegenspraak, van zowel abstinentie als extase! Hij heeft meer wervels in zijn ruggegraat dan wie dan ook, wel twintig. Zijn twee sleutelbeenderen zijn vergroeid en

vormen een stemvorkbeen waarmee hij zich moeiteloos een weg door de dichtste tekstuele jungle baant. Tot nog toe zijn er maar een paar fossielen van deze vogel gevonden, en wel in lithografisch plaatkalk in Beieren, alwaar de pantomime is uitgevonden. Stil nu! De pantomime! [*enige fascistische gebaren en groeten*] Hier neem deze veer in ontvangst. Hij is je van harte gegund. Want je hebt hem verdiend.

Vincent: voor jou natuurlijk de veer van de witvleugeltrompetvogel (*Psophia leucoptera*), die staat voor snelheid en het verdragende en verdragende geluid. Als de witvleugeltrompetvogel spreekt luisteren alle vogels. Zijn luide tromboneachtige roep dankt hij aan de buitengewoon lange luchtpijp en dito adem. Maar hij bezit ook een zachte roep waarvan de functie onbekend is maar die mogelijk dient om de stemming erin te houden als iedereen uitgeteld op de grond ligt. Dan trompettert de witvleugeltrompetvogel er zachtschallend en gretig als de verpleegsterhaai die bloed ruikt op los, gelijk het langgerekte smartelijke geluid dat de Hollandse bakkers maken bij het blazen op een glazen trompet die de klanten vertelt wanneer het brood uit de oven komt, en dan zijn zijn soortgenoten verkwikt en wederopgewekt en gaan ze desnoods door de poorten van de hel op hun laatste velletjes tandvlees en dito benen om uit het centrum van het heelal dat een toneelstuk nu eenmaal is de gloeiend hete magma-kern weg en in de wacht te slepen! Dushalve, een witte veer uit de witte vleugel van de witvleugeltrompetvogel voor jou.

Voor Martijn zochten we het dichterbij huis, in de vijver om de hock, de waarlijk schitterende veren van de woerd, de wilde eend, *Quackes queckes quackus quackus* vulgo *Anas platyrhynchos*, die staat voor veelzijdigheid. (En voor snelheid.) Hij kan vliegen als de beste, hij kan zwemmen als een vis in het water, hij kan varen als kapitein Iglo, hij kan grondelen als een eend (dat is fourageren op de bodem van ondiep water met de staart in de lucht), hij kan zingen van *Jij lekker ding* als een kop gloeiendhete chocolademelk, er kann draufgehen wie die Apachen, hij kan snateren als komieken, hij kan gitaarspelen als Jimi Eendrix (*style canard*) hij kan lopen als een Kievit, hij kan waggelen als Chuck Berry, hij is gre-

Fig. 306. Verschillende vogelpooten. a. ooievaar; b. lyster; c. faisant; d. valk; e. zwaluw; f. struis; g. specht; h. fuut; i. waterhoen; j. eend; k. keerkingsvogel.

tig als een piranha die bloed ruikt en hij heeft het moederinstinct van een vrouwtjeseend. Al met al een bekende en geliefde ja onmisbare verschijning in sloot en plas. Pak aan!

ROODKAPWEVER

Voor Anouk – spreken we dat zo goed uit? – bewaarden wij de veer van de knobbelzwaan, *Cygnus olor*, die staat voor Shakespeare, snelheid, maar ook statigheid, stilte, sterfscène en stijl. De knobbelzwaan eet uit je hand maar o wee als zij boos wordt dan kan ze een meute honden met één machtige wiekslag van haar tong het hazepad doen kiezen. De knobbelzwaan is (en dat weten veel mensen niet) de allergrootste vliegende vogel en zoals wij allemaal weten: er kan er maar een de grootste en de witste zijn. Niet voor niets is zij in al haar ongenaakbaarheid het symbool van onze nationale trots met zijn zwaanzinnige aanbiedingen naar exotische bestemmingen waarvandaan men slechts dan terugkeert als men een ander mens is geworden. Beter, wijzer, gelukkiger, *sneller!* Voor jou, vergeet het niet, we hebben je deze veer altijd al, vanaf het eerste zingen der tijden en het eerste facetoog dat met zijn wimpers knipperde om de wereld in zich op te nemen en daarmee te scheppen, willen teruggeven. Alsjeblieft. God zij met u. En alle christenzielen.

Sanneke, Ellen en onze geliefde en harmonieuze uitgevers van de gelijknamige Harmonie, en de vele mensen van de Kaai des Péniches: zij krijgen de veren van de roodkapwever *Malimbus rubricollis*, die staat voor snelheid en geborgenheid. Wevers worden zo genoemd vanwege de zorgvuldig gebouwde flesvormige en centraal verwarmde nesten die ze van grashalmen of palmbladeren weven en die toneelgezelschappen of uit-

geverijen worden genoemd. Zonder wevers geen nest en zonder nest geen bescherming tegen predatoren als het schijlijstertje, het heggeschaartje, de zeikpieper, het uitfluitertje, het thuisfluitertje, de kritische notenkraker, het hooggeëerd publiek, de oranje dikkop, de grote trap, de kwak, de peenvogel, de lijkenpikker, en ander recensentendom die natuurlijk overigens wel hun functie hebben in de menselijke natuur, laat daar geen misverstand over bestaan: in de *struggle for life* en op de evolutionaire ladder van A'pen naar A'dam heeft iedereen zijn eigen culturele *péniche* en trede. Hulde. Daar gaan jullie. Eerlijk delen die veren.

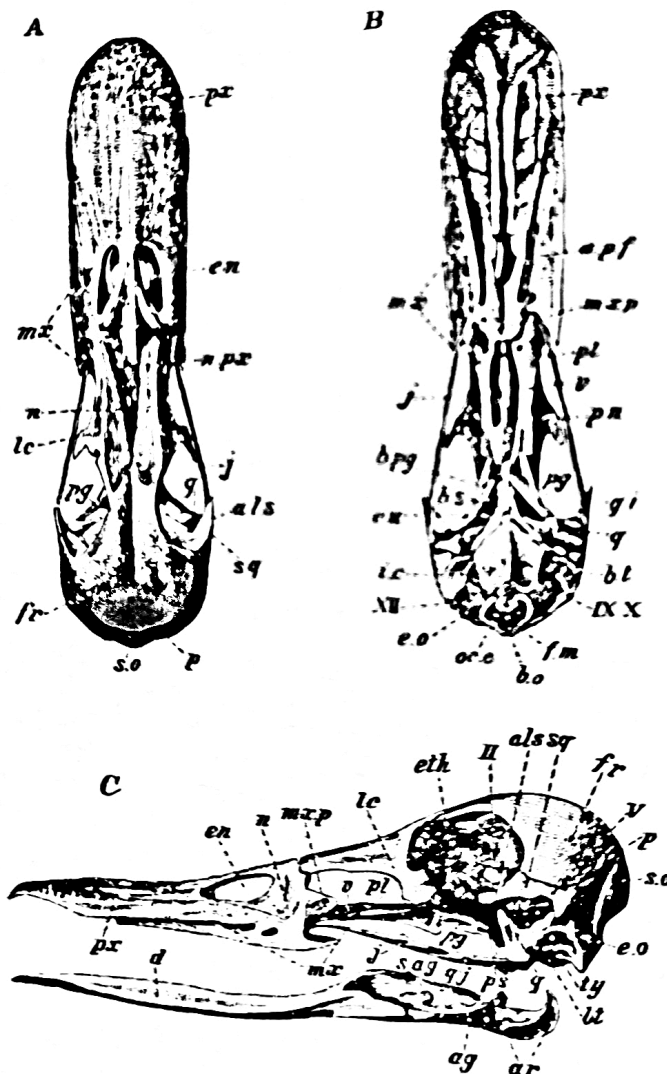
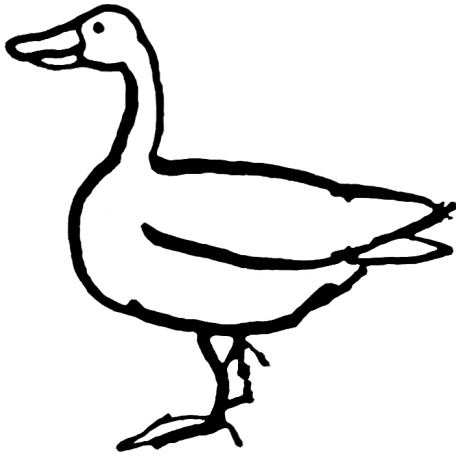

Fig. 367. Cranium van een eend. A. Dorsaal. B. Ventraal. C. Lateraal. *ag*. Angulare; *als*. alisphenoid; *a. p. f.* foramen palatinum auterius; *ar*. articulare; *bo*. basioccipitale; *bpg*. basipterygoid; *bs*. basisphenoid; *d*. dentale; *e. n.* uitwendige neusopening; *e. o.* exoccipitale; *eth*. ethmoid; *e. n.* opening voor de tuba Eustachii; *f. m.* foramen magnum; *fr*. frontale; *t. c.* opening voor a. carotis int.; *j*. jugale; *lc*. lacrimale; *mx*, maxillare met uitlooper *mxp*, *n.* nasale met uitlooper *n. p. x*; *p*. parietale; *py*. pterygoid; *pl*. palatinum; *pn*. inwendige neusopening; *ps*. praesphenoid; *q*. quadratum; *q. j.* quadratojugale; *s. o.* supraoccipitale; *sq*. squamosum; *ty*. cavum tympani; *v*. vomer. De Romeinse cijfers duiden de openingen aan voor de betrokken zenuwen.

GANS

Voor Aart de veren van de grauwe gans (*Anser anser*), die staan voor snedige snelheid, het alerte en attente antwoord, het gigantische geheugen (de moeder, de dochter en de heilige inboezeming van de kunst) en wakere waakzaamheid en het geheel, het ganse ganse, om te tekenen dat het gedrukt staat. Waar zouden wij zijn zonder de ganzeveer? Zonder de gans zijn veer, zonder de door de gans gelaten veer geen klassiek geïllustreerde meesterwerken, laat staan meesterlijk geïllustreerde klassieken, om maar te zwijgen van bemeesterd klassikale illustraties, dushalve: geen Dokter Vuist, geen Rinkel en De Kinkel, pas de Drelin et Le Coquin, geen Tien Jaar Crisis maar wel honderd jaar, geen 'Rijden Vollmer, ik ben geraakt!,' geen katten die hun kattenbak meenemen naar buiten, er kattedit ingooien en dan gaan zitten kakken. De gans is de kunstenaar onder de vogels, de vogel immers met het visioen van het geheel en de onstuitbare tekenpen om het te staven. Voor de drijvende kracht achter en onder deze onze reeks Klassiek Geïllustreerd, deze vuistdikke veer en daarbij symbolisch dit eerste exemplaar. (Lees ook deel 123, *De Meesterlijke Meester*, deel 124 *De Illustere Illustrator* en deel 125, *Dr. Markus en Dr. Schornagel in het Barre Land*.)

Tenslotte, voor onze razende regisseur, de beul van Brussel, het beest van België, de sloper van de spelers, de sparring-partner van Shakespeare, de fanatieke brainstormer en geheugendwinger, Jan. De veren van de vogel feniks zijn voor hem, die zichzelf (en anderen) elke keer tot de grond toe afbrandt en meesleept in zijn onnavolgbare ondergang, om weer even

hilarisch stralend uit zijn as te herrijzen en zichzelf en de wereld steen voor steen wederop te bouwen. De rode veren van de feniks zijn in feite, dat is bekend of mag dat genoegzaam bekend worden verondersteld te zijn, de eerste exportproducten van de Papoea's van Nieuw-Guinea, van ver voor Christus, toen zij de veren van de aldaar inheemse paradijsvogel (*Paradisaea apoda*) in mirre verpakt en voorzien van alle nodige douanestempels langs de karavaanroutes naar het oude Griekenland stuurden. En staat er niet geschreven in onze door dezelfde Jan 'Feniks' Ritsema als zaakgelastigde van de miljoenenfirma in smaak, goeie vormen en beleggingsobjecten, onze eerste uitgever Rothschild & Bach, uitgegeven *Intocht Van Christus in Amsterdam: Wij zijn allen Papoea's? Nou dan. Want dat is ook wat Jan Ritsema ons allen wil leren: jullie zijn allen Papoea's. O wat een mooie gedachte. Voor hem dushalve de laatste en nog schoonste veer van allemaal, en dit symbolische andere eerste exemplaar, asjeblijft, wapenbroeder van het eerste en laatste uur, ga met God maar trap niet op zijn lange tenen.*

Zo. Geen, ja een allesbehalve, eenvoudige operatie voor de heren dokters Markus en Schornagel, maar die veren zitten erin. Knappe jongen die ze er nou nog uit krijgen!

ERIK BINDERVOET

ROBBERT-JAN HENKES

COLOPHON: Platform 145, *Operatie Snijzaal*, oftewel *Een Toetje van Eigen Degen*, werd opgevoerd, uitgebeeld en veersgewijs *à la main* symbolisch ingestoken bij en opgedragen aan Peter Kolpa, Margijn Bosch, Czeslaw de Wijs, Ingejan Ligthart Schenk, Vincent van den Berg, Martijn Nieuwerf, Anouk Driessen, het hele Barre Land plus Kaaitheater en De Harmonie en bij en aan Aart Clerkx en Jan Ritsema, op en rondom de feestelijke presentatie van de nieuwe klassieke vertaling van Shakespeare's Hamlet met uitreiking van het eerste exemplaar niet aan Gerrit Komrij maar wel aan Aart Clerkx en Jan Ritsema op 22 januari 2001 aan de snijtafel op het Veeartsenijterrein in de Hoefijzerstraat (achter Biltstraat 166) te Utrecht in het voormalige Pathologisch Instituut door de heren dokters Markus en Schornagel van datzelfde voormalige Pathologisch Instituut (i.b.v. dipl. & kost.). Datum: vrijdag 26 januari 2001.

KOLIBRIE

in bouw zijn. Men onderscheidt n.l. verschillende soorten van veeren. Zulke als boven beschreven komen vooral voor aan den staart, den romp en de vleugels en worden pennen, pennae ¹⁾ genoemd. Tusschen de pennae vindt men echter vederen, waaraan de barbulae kleiner en buigzamer zijn en geen haakjes bezitten, of wel geheel ontbreken; zulke veeren noemt men donsvederen, plumae. Eindelijk

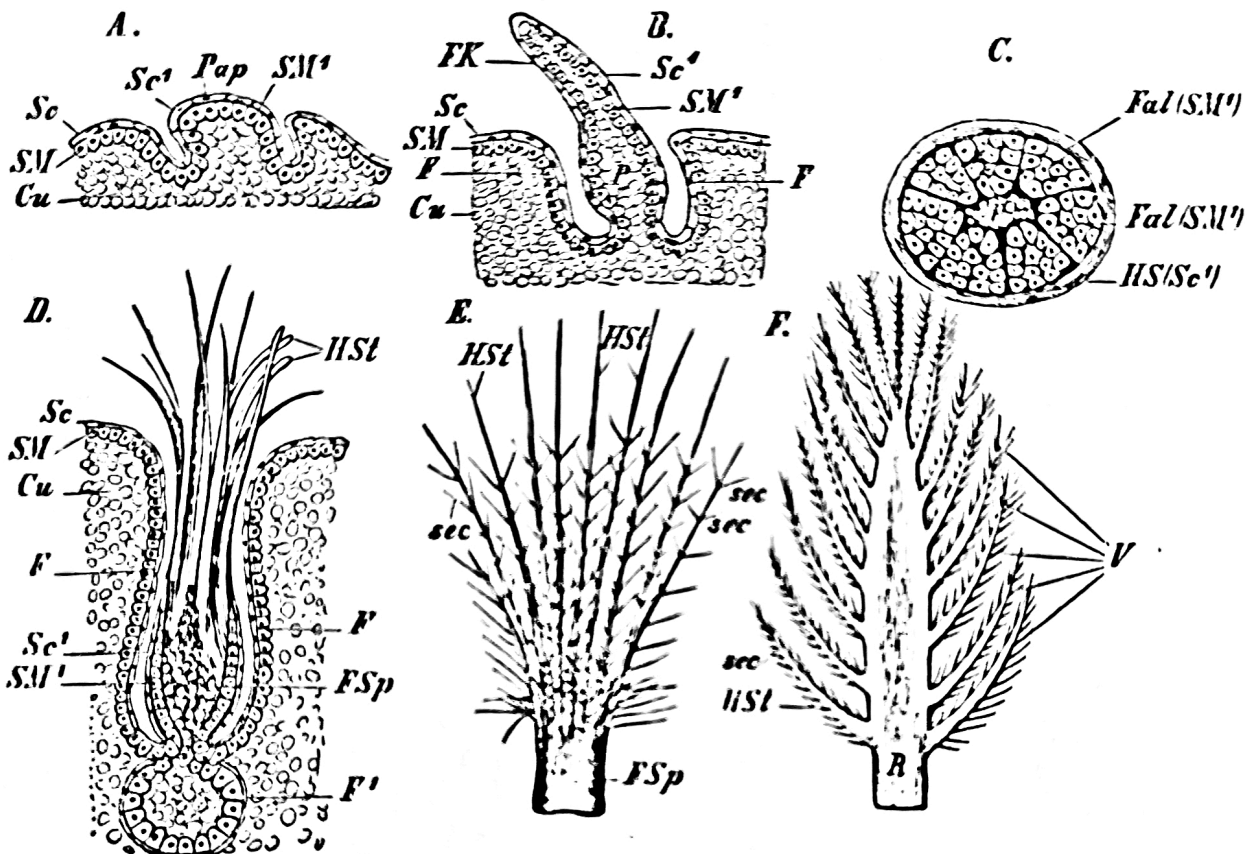

Fig. 362. (Zes)stadia uit de ontwikkeling van een veder. A, B. Longitudinale doorsneden door papil. C. Dwarssnede door papil. D. Longitudinale snede door embryonale veder van juist uit het ei gekropen dier. E. Embryonale donsveer. F. Punt van jonge staartpen. Cu. corium; Fal. verhoornende cellen der stralen; Fsp. spoel; HSt. barbae; P. corium-papil; R. rachis; Sc. stratum corneum; sec. barbulae.

ziju er ook veeren, waaraan ook de barbae gering ontwikkeld zijn of ontbreken; zij worden filoplumae genoemd.

De embryonale vorming van een veder begint met het ontstaan van een coriumpapil ²⁾, waarvan de as zeer spoedig duidelijk caudaad is gericht. De oppervlakte der coriumpapil blijft niet glad, maar vertoont longitudinale groeven, zoodat op dwarse doorsnede de papil — de latere pulpa van de veder — stervormig is. Door plooivorming van het onliggende weefsel zinkt de papil met bijbehorende epidermis in de huid (Fig. 362 A en B). Beide processen gaan verder, met dit gevolg, dat

¹⁾ „Konturfedern“ der Duitschers.

²⁾ Eigenlijk eerst een ophooping van coriumcellen, die weldra naar buiten dringt, de epidermis opduwende.